

«Τα γεγονότα μάς θυμίζουν σε κάθε βήμα, ότι δεν κυριαρχούμε πάνω στη φύση, όπως κάποιος που θα βρισκόταν έξω από αυτήν, σαν κατακτητής που εξουσιάζει έναν ξένο λαό, αλλά ότι της ανήκουμε με τη σάρκα μας, το αίμα μας και το μυαλό μας».

Φρίντριχ Ενγκελς. «Διαλεκτική της φύσης»

ΣΚΕΨΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΡΑΣΕ ΤΟΠΙΚΑ

Το ΑΚΕΛ θεωρεί πως το ζήτημα της περιβαλλοντικής και της οικολογικής κρίσης είναι ζήτημα πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό. Η ζωή και δράση του ανθρώπου ιστορικά, στηρίχτηκε αποκλειστικά στη διαχείριση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, τόσο όσον αφορά στην επιβίωσή του, όσο και σε ό,τι αφορά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των ανθρωπίνων κοινωνιών. Από την έλευση της βιομηχανικής εποχής μέχρι και σήμερα, οι παραγωγικές σχέσεις στηρίχτηκαν βασικά στην αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων και στην εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης, με βασικό στόχο το κέρδος και κύριο αποτέλεσμα τη συσσώρευση κεφαλαίου στα χέρια των λίγων.

Η συσσώρευση κεφαλαίου αντανάκλαται σήμερα στην παγκόσμια καπιταλιστική οικονομική κρίση και ταυτόχρονα στην επιδείνωση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων, λόγω της βιομηχανικής δραστηριότητας και κουλτούρας που επιβλήθηκε στις ανεπτυγμένες χώρες αλλά και στις «αναδυόμενες» οικονομίες. Το άμεσο αποτέλεσμα των πιο πάνω αντανάκλαται στις συνθήκες ζωής, αφού ο μισός πληθυσμός του πλανήτη ζει σε συνθήκες φτώχειας και εξαθλίωσης, ενώ η τρομακτική αλλαγή των κλιματικών συνθηκών, μας φέρνει αντιμέτωπος

καθημερινά με ακραία καιρικά φαινόμενα. Ο κίνδυνος της εξάλειψης των δυνατοτήτων του πλανήτη, ώστε να μπορεί να συντηρήσει τις επόμενες γενιές, είναι πλέον ορατός.

Και ενώ η περιβαλλοντική κρίση έχει προκαλέσει την προσοχή και το ενδιαφέρον των ανθρώπων ανά το παγκόσμιο, οι επικρατέστερες οικονομικά δυνάμεις προσπαθούν να μας καθουχάσουν ότι το κεφάλαιο, η τεχνολογία και οι δυνάμεις της αγοράς θα ρυθμίσουν τελικά τα περιβαλλοντικά ζητήματα λύνοντάς τα χωρίς οποιεσδήποτε αλλαγές στο μοντέλο ανάπτυξης που ακολουθείται και φυσικά χωρίς κόστος στην ποιότητα της ζωής των λαών των αναπτυγμένων χωρών. Πολλές είναι για παράδειγμα οι τεχνολογικές προτάσεις για επίλυση του ζητήματος των κλιματικών αλλαγών συμπεριλαμβανομένων των βιοκαυσίμων της πυρηνικής ενέργειας, νέων σταθμών παραγωγής ενέργειας με άνθρακα και δέσμευση του διοξειδίου, ανεμογεννήτριες κλπ. Με αυτό τον τρόπο γίνεται εν πολλοίς η μετατόπιση του περιβαλλοντικού προβλήματος σε τεχνολογικό ζήτημα το οποίο, σύμφωνα με αυτές τις δυνάμεις, θα επιλυθεί μέσα στα πλαίσια του σύγχρονου πλαισίου ανάπτυξης και του μηχανισμού της αγοράς.

Μέσα από αυτή τη σκοπιά, η παγκόσμια

οικονομία σταδιακά θα ελαττώσει τις πιέσεις που ασκούνται στο περιβάλλον και η αγορά θα βρει καινούργιες οδούς συσσώρευσης κεφαλαίου επιλύοντας ταυτόχρονα το περιβαλλοντικό ζήτημα. Η λογική αυτή όμως αγνοεί τη ρίζα του περιβαλλοντικού προβλήματος, το οποίο είναι το ίδιο το μοντέλο της καπιταλιστικής ανάπτυξης, ανάδοχος της περιβαλλοντικής καταστροφής. Στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί μια αξιόλογη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα οικολογικά θέματα. Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλε και το ΑΚΕΛ με αναλύσεις, προτάσεις, διεκδικήσεις, που δεν αρκούσαν σε ένα γενικόλογο ευχολόγιο. Βασίζονταν σε μια συνολική κριτική προσέγγιση της αναπτυξιακής διαδικασίας συμβαδίζοντας με τα κινήματα κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης που διεκδικούν έναν «άλλο κόσμο που είναι εφικτός» και τους ενεργούς πολίτες που «σκέπτονται παγκόσμια και δρουν τοπικά».

Το Γραφείο Περιβάλλοντος της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ, απευθύνεται σε ολόκληρο το λαό και στοχεύει στην ευαισθητοποίηση όλων για τα οξεία περιβαλλοντικά προβλήματα του τόπου μας. Η συμμετοχή όλων στην εκστρατεία για επίλυση αυτών των προβλημάτων αποτελεί σήμερα μια αδίρητη ανάγκη.

Γραφείο Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Ανάπτυξη αστικού περιβάλλοντος

Του
Ξένιου Σωτηρίου*

Τέσσερις στους πέντε Ευρωπαίους πολίτες ζουν σε πόλεις. Οι περισσότερες αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα: κακή ποιότητα του αέρα, πυκνή οδική κυκλοφορία και συμφόρηση, μεγάλη πχορύπανση, μέτρια ποιότητα δομημένου περιβάλλοντος, εγκαταλελειμμένες περιοχές, εκπομπές αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου, άναρχη δόμηση (επέκταση των πόλεων), δημιουργία απορριμμάτων και λυμάτων. Τα αστικά κέντρα έχουν γίνει οι μηχανές της σύγχρονης κοινωνίας, τα κέντρα της οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας και ενεργούν ως μαγνήτες, που προσελκύουν διάφορες κατηγορίες ανθρώπων.

Ετσι οι πόλεις επεκτείνονται προς τα έξω σε όλες τις κατευθύνσεις, καταστρέφοντας τα αγροκτήματα και τους ανοιχτούς χώρους, που βρίσκουν στην πορεία τους.

Επομένως οι αλόγιστες επεκτάσεις των πόλεων, τόσο ως φιλοσοφία όσο και ως μοντέλο οικιστικής ανάπτυξης, έχουν καταστεί πλέον απαγορευτικές, γιατί οι πόλεις έχουν επεκταθεί σε βάρος του φυσικού τους περιβάλλοντος καταβροχθίζοντας αρκετούς φυσικούς πόρους στο όνομα της «ανάπτυξης». Σκοπός είναι να σταματήσει η υποβάθμιση του αστικού χώρου και μέσα από δραστικές επεμβάσεις να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στα αστικά κέντρα.

Σίγουρα υπάρχουν κάποιοι αντικειμενικοί λόγοι, που οδήγησαν στη σημερινή υποβάθμιση

του αστικού περιβάλλοντος. Η τουρκική εισβολή και η ανάγκη για γρήγορη επανεγκατάσταση και επαναδραστηριοποίηση οδήγησαν σε λύσεις που τελικά άφησαν τα αρνητικά σημάδια τους.

Ιδιαίτερα για τις παραλιακές πόλεις η υποβάθμιση των παραλιακών μετώπων, λόγω της έντονης τουριστικής ανάπτυξης, χωρίς προηγουμένως να δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή, είναι πολύ έντονη.

Αλλα πολύ σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα το αστικό περιβάλλον είναι το πρόβλημα της κυκλοφορίας, οι χώροι στάθμευσης, καθώς και η ανεπάρκεια του δικτύου δημοσίων μεταφορών.

Αν στόχος είναι η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, τότε, μετά τη διάγνωση, πρέπει να προχωρήσουμε σε μηχανισμούς που να απαντούν στις προκλήσεις και να μπορούν να επιφέρουν βελτιώσεις και λύσεις. Επομένως η βιώσιμη αστική διαχείριση είναι όχι μόνο αναγκαία για τη βελτίωση της ποιότητας των αστικών περιοχών, αλλά και προϋπόθεση για την εξασφάλιση ενός υγιούς περιβάλλοντος διαβίωσης για όλους τους πολίτες.

Για το σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) καθορίζει μέτρα συνεργασίας και κατευθύνσεις προς τα κράτη μέλη και τις τοπικές Αρχές, για να τους δώσει τη δυνατότητα να βελτιώσουν τη διαχείριση του περιβάλλοντος στις πόλεις της Ευρώπης.

Η στρατηγική έχει ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος, οδηγών-

τας σε πόλεις που θα είναι ελκυστικότεροι και πιο υγιεινοί τόποι διαβίωσης, εργασίας και επένδυσης και σε μείωση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των πολεοδομικών συγκροτημάτων.

Η στρατηγική προβλέπει τα ακόλουθα βασικά μέτρα:

- Δημοσίευση κατευθύνσεων για την ένταξη των περιβαλλοντικών ζητημάτων στις πολιτικές που αφορούν τις αστικές περιοχές. Οι κατευθύνσεις αυτές θα βασίζονται στις βέλτιστες πρακτικές και στις γνωμοδοτήσεις των ειδικών.

- Δημοσίευση κατευθύνσεων για σχέδια αειφόρων αστικών μεταφορών.

- Υποστήριξη της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, κυρίως με τη δικτύωση των πληροφοριών.

- Βελτίωση, αφενός της ενημέρωσης των τοπικών Αρχών μέσω του διαδικτύου και αφετέρου της κατάρτισης του προσωπικού των περιφερειακών και τοπικών διοικητικών υπηρεσιών σε θέματα διαχείρισης των αστικών περιοχών.

- Αξιοποίηση των υφιστάμενων κοινοτικών προγραμμάτων στήριξης, που εντάσσονται στην πολιτική για τη συνοχή και για την έρευνα.

*Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ και επικεφαλής του Επαρχιακού Γραφείου Περιβάλλοντος Λάρνακας

Η περιβαλλοντική κρίση και η πολιτική των πράσινων πουλόβερ

Του
Αντη Ζήσιμου*

Η καπνελεία και η εκμετάλλευση του ζητήματος Περιβάλλον δεν είναι κάτι το νέο. Ανά το παγκόσμιο έχει γίνει φοβερή εκμετάλλευση των ανησυχιών των απλών ανθρώπων και μετατόπιση των αντιλήψεων σε ένα επίπεδο επιφανειακής ελαφρότητας για αντιμετώπιση του θέματος. Στην Κύπρο ειδικότερα το θέμα προβάλλεται μέσα από ένα εύσχημο μανδύα κάλυψης πολιτικών θέσεων κενού πατριωτισμού που καμιά σχέση δεν έχουν με τις γενεσιουργές αιτίες της περιβαλλοντικής κρίσης. Έχει σε πολλές περιπτώσεις συνειδητά μετατοπιστεί σε θέμα δράσης ή τρέντι ενασχόληση μερίδας πολιτικών αλλά και δήθεν «αφυπνισμένων» πολιτών των πιο ευπαρουσίαστων στρωμάτων της κοινωνίας μας. Θεωρούν δηλαδή ότι ο κάθε πολίτης ανακυκλώνοντας, αγοράζοντας προϊόντα που υπόκεινται σε περιβαλλοντικούς κανονισμούς και φορώντας πράσινα πουλοβεράκια από περιβαλλοντικά υλικά, κυκλοφορώντας με πανάκριβα υβριδικά αυτοκίνητα και κουνώντας ζυπνητήρια στις πλατείες, θα λύσουν τα μύρια τόσα προβλήματα που σχετίζονται με το ζήτημα της καταστροφής του περιβάλλοντος.

Χωρίς να θέλω να γίνομαι κυνικός και χωρίς κυρίως να παρεξηγούμαι για τις φιλότιμες ατομικές προσπάθειες του κάθε πολίτη, γιατί και εγώ καταβάλλω προσπάθειες έτσι ώστε η παρουσία μου στον πλανήτη να αφήνει όσο το δυνατό λιγότερη καταστροφή πίσω της, αισθάνομαι εν τούτοις ότι δεν είναι η ουσία του προβλήματος. Και ενώ πιστεύω ότι η ατομική δράση και η στάση ζωής του κάθε ενός από εμάς έχει να παίξει το δικό της ρόλο, δεν θεωρώ ότι αυτό μπορεί να αποτελέσει τη λύση του προβλήματος. Το τελευταίο άπτεται περισσότερο της δημιουργίας συλλογικής συνείδησης και της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας για την περιβαλλοντική κρίση στον πλανήτη. Τα θέματα του περιβάλλοντος πηγάζουν κυρίως μέσα από την

άμεση ανάγκη μετριασμού των αρνητικών συνεπειών που έχει ο τρόπος ζωής μας, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσονται οι ανθρώπινες κοινωνίες. Το μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που επικρατεί έχει αποδεδειγμένα καταστροφικές συνέπειες πάνω στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους που έχουμε στη διάθεσή μας. Το στοίχημα είναι το κατά πόσο η ευελιξία που χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο μοντέλο θα μπορέσει για ακόμα μια φορά να μετατοπίσει την περιβαλλοντική κρίση των κλιματικών αλλαγών σε ένα άλλο επίπεδο. Αραγε θα προλάβει, είναι το εύλογο ερώτημα.

Για πολλά χρόνια οι επιπτώσεις στο περιβάλλον δεν λαμβάνονταν υπόψη με αποτέλεσμα την αλόγιστη κατασπατάληση των φυσικών πόρων αναπαράγοντας παράλληλα ένα πλαίσιο κοινωνικής ανισότητας. Σήμερα, λόγω των αλλαγών στις κλιματολογικές συνθήκες και την εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων που απειλούν ολόκληρο τον πλανήτη, έχει επικρατήσει η άποψη ότι η οικονομική ανάπτυξη και η κοινωνική εξέλιξη είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το ζήτημα του φυσικού περιβάλλοντος. Δεν αρκεί η αναγνώριση του προβλήματος, αλλά επιβάλλεται η αναζήτηση λύσεων και η πρόταση πολιτικών θέσεων και προτάσεων σε δομικό επίπεδο. Σίγουρα δεν αρκούν οι ευκαιριακές παρεμβάσεις σε μεμονωμένα θέματα ανάλογα με τον αριθμό των ψήφων που παίζονται.

Τα περιβαλλοντικά κινήματα που επηρεάζουν κοινωνίες το πράττουν στο πολιτικό και το κοινωνικό επίπεδο και επιλέγουν να εισηγούνται τις πολιτικές θεωρήσεις τους για τη δημιουργία της σημερινής περιβαλλοντικής κρίσης. Δεν στέκονται δηλαδή στα φώτα τροχαίας ντυμένοι με πράσινα πουλοβεράκια, όπως εδώ στην Κύπρο, περιμένοντας τα ΜΜΕ, αλλά καταδεικνύουν με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο το τι φταίει. Ενώσω υπάρχει κοινωνική ανισότητα στον πλανήτη θα υπάρχει και περιβαλλοντικό ζήτημα που θα αναδύεται με ολοένα σφοδρότε-

ρους τρόπους.

Είναι επίσης γεγονός ότι, η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πλέον σημαντικό άξονα των αναπτυξιακών πολιτικών σε ένα μεγάλο μέρος των χωρών του κόσμου, ιδιαίτερα των αναπτυσσόμενων χωρών. Η επιδίωξη αυτού που ονομάζουμε αειφόρος ανάπτυξη (ένας όρος που σκάνει πολλή συζήτηση) δεν έχει μόνο ως κύριο στόχο την εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών της ανθρώπινης κοινωνίας και τη διατήρηση των ισορροπιών στη φύση, αλλά και την αειφόρο διαχείριση των πόρων για τις επερχόμενες γενεές. Πράγμα εν γένει αδύνατο βάσει των παραμέτρων του σύγχρονου μοντέλου ανάπτυξης. Για να γίνουν αυτά πρέπει ο τρόπος που αναπτύσσεται η κοινωνία να γίνεται σε ένα πλαίσιο που δεν θα αναπαράγει την ανισότητα από μόνο του. Αυτό το βιώνουμε πιο έντονα σήμερα σε μια περίοδο κρίσης του οικονομικού μοντέλου του καπιταλισμού όπου οι κοινωνικές ανισότητες διογκώνονται. Πράγματα τα οποία δεν θα ακούσει κανείς να συζητούνται από τους δικούς μας οικολόγους, που επιλέγουν επιμελώς να τα αγνοούν. Επικεντρώνονται περισσότερο στο λαϊκισμό των πράσινων πουλόβερ και λιγότερο στα πραγματικά διλήμματα.

Είναι λοιπόν σήμερα το περιβάλλον ένα παγκόσμιο, πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα και πολύ λιγότερο ζήτημα πράσινων ατομικών επιλογών, γι' αυτό και η σημασία του έχει ενταχτεί στις προτεραιότητες των ανθρώπινων κοινωνιών. Σε μια σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία, η επιτυχία της υγιούς και αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης, με τη σωστή έννοιά της, εξαρτάται, κυρίως, από τη δίκαιη συμμετοχή του συνόλου των κοινωνικών δυνάμεων κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο όλων των απαραίτητων μέτρων πολιτικής για ολοκληρωμένα αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων.

*Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Περιβαλλοντική ανασκόπηση

3,852 φυσικές καταστροφές σκότωσαν περισσότερους από 780,000 χιλιάδες ανθρώπους τα τελευταία 10 χρόνια, επηρέασαν 2 δισεκατομμύρια άλλους και κόστισαν τουλάχιστον 960 δισεκατομμύρια δολάρια

Από το τσουνάμι στους ανεμοστρόβιλους, από την ξηρασία στις πλημμύρες και από τους σεισμούς στα ηφαίστεια, αναμφισβήτητο το 2011 ήταν μια ιδιαίτερα καταστροφική χρονιά. Την ίδια στιγμή που κάποια μέρη του κόσμου είχαν πλημμυρίσει από το νερό,

Της **Χριστίνας Νικολάου***

κάποια άλλα το είχαν απόλυτη ανάγκη. Στο Κέρας της Αφρικής, δώδεκα εκατομμύρια άνθρωποι επλήγησαν από την ξηρασία, η οποία εξακολουθεί να επηρεάζει την περιοχή και ταυτόχρονα πολλά μέρη του κόσμου είχαν παρυσυρθεί από νεροποντές. Στο τέλος του 2011 κτύπησε

τις Φιλιππίνες τροπική καταιγίδα, σκοτώνοντας περισσότερους από 1000 ανθρώπους και αφήνοντας 300,000 άστεγους. Και με το φαινόμενο Ελ Νίνιο να εξακολουθεί να συμβαίνει - αν τελικά μόνο αυτό ευθύνεται - το 2012 υπόσχεται να ξεκινήσει ακριβώς όπου σταμάτησε το 2011.

Επιπρόσθετα το 2011, ο παγκόσμιος πληθυσμός έφτασε τα 7 δισεκατομμύρια και είδε τη δεύτερη χειρότερη πυρηνική καταστροφή στην ιστορία του. Συνολικά 29.782 άνθρωποι σκοτώθηκαν σε 302 ατυχήματα το περασμένο έτος. Μπορεί οι καταιγίδες και πλημμύρες να αντιπροσώπευαν το 70 τοις εκατό των καταστροφών, αλλά οι σεισμοί ήταν ο μεγαλύτερος δολοφόνος.

Τα στοιχεία που δημοσιεύονται από το Κέντρο Ερευνας για την Επιδημιολογία των Καταστροφών (CREC) και τον ΟΗΕ (Διεθνής Στρατηγική για τη Μείωση των Καταστροφών) δείχνουν ότι 20.943 ζωές χάθηκαν από τους σεισμούς, με τους περισσότερους θανάτους να σημειώνονται στην Ιαπωνία. Ο σεισμός και το τσουνάμι που προκάλεσαν την πυρηνική καταστροφή στη Φουκουσίμα το Μάρτιο του 2011 ήταν επίσης η πιο δαπανηρή καταστροφή, προκαλώντας ζημιές ύψους \$210 δισεκατομμυρίων.

Αυτό ακολουθήθηκε από τις πλημμύρες που έπληξαν την Ταϊλάνδη από τον Αύγουστο έως Δεκέμβριο και κόστισαν στη χώρα 40 δισ. δολάρια. Ο αριθμός των καταστροφών το 2010 ήταν περίπου 385 σύμφωνα με τα στοιχεία του CREC. Εκτός από το σεισμό στην Ιαπωνία, τα στοιχεία αναφέρονται στις πλημμύρες στη Βραζιλία τον Ιανουάριο, το σεισμό που έπληξε τη Νέα Ζηλανδία τον Φεβρουάριο, και τον τυφώνα Ειρήνη στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο.

Οι πλημμύρες στη Βραζιλία ήταν οι πλέον αιματηρές στην ιστορία της χώρας, προκαλώντας το θάνατο σε 900 ανθρώπους. Άλλες σημαντικές καταστροφές σημειώθηκαν τον Οκτώβριο στην Τουρκία από το σεισμό που έπληξε τη χώρα και η τροπική καταιγίδα Sendong που έπληξε τις Φιλιππίνες, αφήνοντας πίσω της, εκατοντάδες νεκρούς και αγνοούμενους.

Και ενώ κάποιοι θρηνούν θύματα, στην αντίπερα όχθη, μια νέα έκθεση από την Παγκόσμια Τράπεζα και τα Ηνωμένα Έθνη συνιστά οικονομικούς τρόπους για την ελαχιστοποίηση των ζημιών από τις παγκόσμιες φυσικές καταστροφές, οι οποίες μέχρι τα τέλη του αιώνα μπορεί να στοιχίσουν μέχρι και 185 δισεκατομμύρια δολάρια, από τα οποία εξαιρείται το κόστος της κλιματικής αλλαγής.

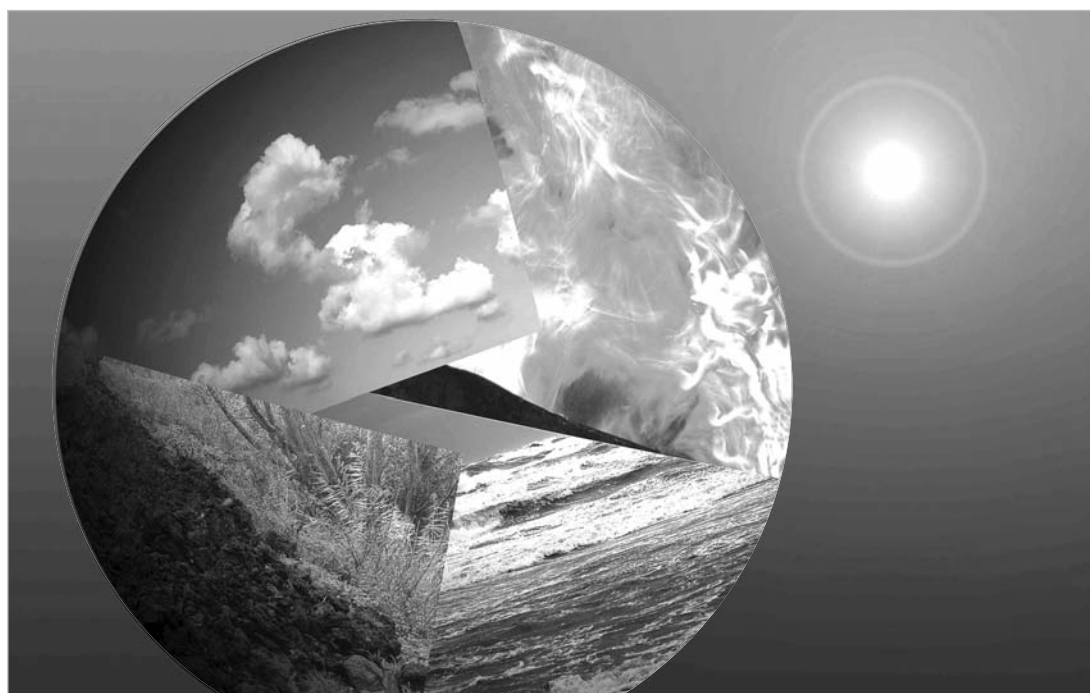
Προσθέτει δε η έκθεση ότι με \$28-68.000000000 περισσότερα θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής π.χ. τους τροπικούς κυκλώνες.

Ακόμη και θεωρώντας τη συντηρητική πρόβλεψη, ότι το επίπεδο της θαλάσσιας στάθμης θα αυξηθεί αυτόν τον αιώνα 1 μέτρο (με μια πιθανότητα να διπλασιαστεί) δεδομένου ότι τα ποσοστά πάγων που λιώνουν στη Γροιλανδία και στην Ανταρκτική αυξάνονται, τότε το σενάριο μπορεί να καταλήξει δραματικό.

Με τη στάθμη της θάλασσας να αυξάνεται κατά 1 μέτρο εξαφανίζεται το Μπαγκλαντές, καθώς και πολλές άλλες παράκτιες περιοχές.

10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΤΟ 2010 ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΣΤΗΚΑΝ

ΧΩΡΑ	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ/ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
Κίνα		
(Fujian, Sichuan, Guangxi ...)	Πλημμύρα	134
Κίνα (Yunnan, Guizhou, Sichuan ...)	Ξηρασία	60
Πακιστάν	Πλημμύρα	18,1
Ταϊλάνδη	Ξηρασία	6,5
Αιθιοπία	Ξηρασία	6,2
Κίνα (Jilin Province)	Πλημμύρα	6,0
Σουδάν	Ξηρασία	4,3
Κένυα	Ξηρασία	3,8
Αιτή	Σεισμός	3,7

10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΤΟ 2010 ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ ΘΑΝΑΤΩΝ

ΧΩΡΑ	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΑΝΑΤΩΝ
Αιτή	Σεισμός	316.00017
Ρωσία	Καύσωνας	55.736
Κίνα	Σεισμός	2.968
Πακιστάν	Πλημμύρα	1.985
Κίνα	Κατολισθήσεις	1.765
Χιλή	Σεισμός	562
Ινδονησία	Τσουνάμι	530
Περού	Κύμα Ψύχους	409
Ουγκάντα	Κατολισθήσεις	388

ΣΥΝΟΛΟ για το 2010 390,300 θάνατοι και σε αυτούς έρχονται να προστεθούν τα νούμερα του καταστροφικού σεισμού και του επακολουθούμενου τσουνάμι που έπληξε την Ιαπωνία, των οποίων ο πιο πρόσφατος απολογισμός είναι 15.365 νεκροί, 5.363 τραυματίες και 8.206 αγνοούμενοι.

Αλλά η έκθεση αυτή χρησιμοποιεί πόλεις όπως το Μπαγκλαντές, περιγράφοντας τα οφέλη του ορθού προγραμματισμού, σύμφωνα με τον οποίο τα σχολεία μπορούν να προγραμματιστούν έτσι ώστε να λειτουργούν και ως καταφύγια κυκλώνα. Η έκθεση περιγράφει μια σειρά μέτρων για να αποτρέψει το θάνατο και την καταστροφή από φυσικούς κινδύνους, όπως σεισμούς, τυφώνες και πλημμύρες.

Δεδομένου ότι ακόμη και αν σταματήσουν όλες οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σήμερα, η στάθμη της θάλασσας θα συνεχίσει να αυξάνεται για περίπου 500 χρόνια (Solomon, 2009), η έκθεση προβληματίζει κατά πόσο θα επιλύσει το πρόβλημα ή απλά προσθέτει σε αυτό, ενθαρρύνοντας σε επενδύσεις υποδομών και όχι πρόληψης ή αλλαγής πορείας.

Αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη να βρεθεί λύση σε σύντομο χρονικό διάστημα, αφού οι κάτοικοι του Μπαγκλαντές δεν πρόκειται απλά να μεταγκατασταθούν αέριο. Αλλά όσο παρουσιάζονται εκθέσεις σαν αυτή που λένε, «αυτό δεν αποτρέπει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής», ή «θα μπο-

ρούσαμε να προσθέσουμε \$28 - 68.000.000.000 για να καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση μιας μόνο πτυχής της κλιματικής αλλαγής -π.χ οι κυκλώνες» τόσο περισσότερο υποθηκεύουμε το μέλλον μας.

Οι ακτογραμμές δεν έχουν προχωρήσει πολύ τα τελευταία 6.000 χρόνια. Γι' αυτό πιστεύουμε ότι είναι μόνιμες. Αλλά έχουν μετακινηθεί 400 πόδια πάνω και κάτω, πολλές φορές κατά τη διάρκεια των φυσικών κύκλων. Μετά από 6.000 «αναβολής» σε ένα σημείο σήμερα κινούνται πάλι - αυτή τη φορά προς τα πάνω. (Μόλις 8 ίντσες τον περασμένο αιώνα.) Αλλά η ταχύτητα της ανόδου έχει διπλασιαστεί τα τελευταία 30 χρόνια. Ευφυής ανάλυση αποδεικνύει ότι 1-2,3 μέτρα είναι η μόνη ρεαλιστική πιθανότητα ανόδου της στάθμης γι' αυτόν τον αιώνα. (Rahmstorf 2010).

Η Παγκόσμια Τράπεζα και ο ΟΗΕ φαίνεται να μας ενθαρρύνουν να επενδύσουμε στην άμμο, μόνο που οι παραλίες θα είναι σύντομα υποβρύχια.

***Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ**

ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ (ΓΤΟ),
ΚΟΙΝΑ ΓΝΩΣΤΟΙ ΣΑΝ ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΑ

Τερατογεννήσεις και άλλα δαιμόνια

Η πραγματική αιτία της επιβολής των ΓΤΟ ή μεταλλαγμένων έγκειται στην προσπάθεια ελέγχου της παραγωγής και διακίνησης τροφίμων, από μια φούχτα πολυεθνικών εταιρειών που θα τους δώσουν τη δυνατότητα να ελέγχουν και να απομυζούν τον παγκόσμιο πλούτο.

Της
Κυριακής
Ζαννέτου*

Οι πολυεθνικές εταιρείες, κυρίως αμερικανικές, που χρηματοδότησαν τη δημιουργία των μεταλλαγμένων, στην προσπάθειά τους για την όσο το δυνατόν πιο σύντομη εκμετάλλευσή τους, παρέκαμψαν τα ενδελεχή πειράματα για την ασφάλειά τους τόσο για το φυσικό περιβάλλον όσο και για την υγεία των ανθρώπων, καθι-

στώντας τον πλανήτη και την ανθρωπότητα ένα απέραντο πειραματικό πεδίο.

Ταυτόχρονα φρόντισαν με τις οικονομικές διασυνδέσεις τους στις εκάστοτε αμερικανικές κυβερνήσεις να επιτύχουν ευνοϊκούς όρους για τα μεταλλαγμένα όπως:

- δικαιώματα πατέντας και
- η προώθηση των ΓΤΟ να καταστεί πρωταρχικός άξονας στην αμερικανική εξωτερική εμπορική πολιτική.

Εκτοτε η Αμερική προσπαθεί να επιβάλει τα μεταλλαγμένα ανά το παγκόσμιο με θεμιτά και αθέμιτα μέσα. Γνωστά τα θύματά τους πολιτικοί και επιστήμονες που εξέφρασαν την αντίθεσή τους για τα μεταλλαγμένα, γνωστές και οι πιέσεις που δέχονται όχι μόνο οι οικονομικά εξαρτώμενες χώρες, αλλά και αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση που καταγγέλθηκε από Αμερική, Καναδά και Αργεντινή, για το πενταετές εμπάργκο που καθιέρωσε για τους ΓΤΟ, στην Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου.

Ασφάλεια των μεταλλαγμένων

Οι ΓΤΟ έχουν πάρει άδεια ελευθέρωσής τους στη φύση σαν «ταυτόσημα» με τα αντίστοιχα τους φυσικά, χωρίς ενδελεχή πειράματα για την ασφάλειά τους.

Για χρόνια αντέκρουαν τις σόφρονες φωνές για τους κινδύνους που εγκυμονούσε η ελευθέρωση των ΓΤΟ στη φύση και η προσθήκη τους στη διατροφή των ανθρώπων και σαν ζωτροφές, με το επιχείρημα ότι δεν υπάρχουν πειράματα που να αποδεικνύουν την βλαπτικότητα τους.

Η κυρίαρχη των ΓΤΟ πολυεθνική εταιρεία Μονσάντο, απέκρυβε επιμελώς πειράματά της που επιβεβαίωνε τις ανησυχίες των ευαισθητοποιημένων, κατά των ΓΤΟ, ανθρώπων.

Τα τελευταία χρόνια το σκηνικό γύρω από την ασφάλεια των ΓΤΟ έχει αλλάξει.

Η Μονσάντο αναγκάστηκε από ευρωπαϊκό δικαστήριο να δώσει πρόσβαση των εμπειρογνομόνων στα αποτελέσματα του πειράματός της με τις αρνητικές διαφοροποιήσεις στο αίμα, συκώτι, νεφρά, σπλήνα, ανοσοποιητικό των πειραματόζωων που τράφηκαν με το ΓΤ καλαμπόκι της, MON 863.

Τα πρώτα αρνητικά πειράματα για τους ΓΤΟ, όπως του Αρπατ Πουτζάν, που καταπίεστηκε και ο ίδιος για χρόνια ήταν υπό δυσμένεια, επαναβεβαιώθηκαν.

Νέα πειράματα βλέπουν το φως της δημοσιότητας με άκρως ανησυχητικά αποτελέσματα.

Το πείραμα της Ρωσίας Ερήνα Ερμάκοβα - χρησιμοποίησε ΓΤ σόγια για τη διατροφή πειραματόζωων που εγκυμονούσαν. Τα νεογνά σε σύγκριση με αυτά που οι μητέρες τους τράφηκαν με φυσική σόγια, ήταν λιποβαρή, με αυξημένη θνησιμότητα (55%) και αυτά που επέζησαν ήταν στείρα.

Δεύτερο ρωσικό πείραμα από την Μαρία Κονοβάλοβα με ΓΤ σόγια (MON RR 40-3-2) απέδειξε διαφοροποιήσεις σε συκώτι, νεφρά και όρχεις των νεογνών, ενώ η συμπεριφορά των μητέρων έγινε επιθετική, έχασαν το αίσθημα της μητρότητας, έπνιγαν τα νεογνά τους και έτρωγαν τον εγκέφαλό τους. Να σημειωθεί ότι η εν λόγω ΓΤ σόγια είχε πάρει άδεια στη Ρωσία για προσθήκη της στη αν-

θρώπινη διατροφή.

Είναι γεγονός ότι οι αλλεργίες στην Αγγλία με την καθιέρωση της ΓΤ σόγιας στα τρόφιμα έχουν αυξηθεί κατά 50%.

Πόσα παθολογικά συμπτώματα όμως στα ακούσια πειραματόζωα, τους ανθρώπους, δεν μπορούν να συνδεθούν με την κατανάλωση ΓΤΟ ή ουσιών τους μια και η σήμανσή τους είναι προαιρετική ή όταν είναι επιβεβλημένη όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση (μόνο σε αναλογία πάνω από το 0.9%/υπάρχουν περιπτώσεις που δεν τηρείται;

Δεν είναι μόνο η διατροφή με ουσίες από ΓΤΟ που εγκυμονεί κινδύνους για τους ανθρώπους, αλλά και η καλλιέργειά τους.

Για τη φυτοπροστασία των ΓΤΟ χρησιμοποιούνται τοξικά φυτοφάρμακα, όπως το Round-up (70% των ΓΤΟ είναι RR*) που με πειράματα (ομάδα Σεραλίνη-Ευρώπη και Αμερική-Caqqasco) έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί προβλήματα αναπαραγωγής, ενδοκρινικές διαταραχές, αποβολές και τερατογεννήσεις στους γεωργούς και στις οικογένειές τους καθώς και σε άτομα που έρχονται σε επαφή με αυτό - για τα κυπριακά δεδομένα αυτό είναι πολύ πιθανό να συμβεί, γιατί χρησιμοποιούνται τέτοια φυτοφάρμακα. Ήδη στη Ν. Αμερική είχαμε το θάνατο του 11χρονου Σίλβιο Ταλαβέρα που λούστηκε κυριολεκτικά με αυτό, από το ψέκασμα φυτείας ΓΤ σόγιας, ενώ επέστρεφε στο σπίτι του, ενώ οι τερατογεννήσεις και άλλα σοβαρά προβλήματα υγείας είναι συχνό φαινόμενο.

Τα τελευταία νέα γύρω από το φυτοφάρμακο αυτό είναι ότι ήδη ανιχνεύεται στα υπόγεια και επιφανειακά νερά ακόμη και στο νερό της βροχής στην Αμερική. Στην Ευρώπη έχει ανιχνευθεί σε υπόγεια νερά στην Καταλονία Ισπανία (από τις λίγες περιοχές στην Ευρώπη όπου καλλιεργούνται ΓΤΟ), ενώ σε αναλύσεις ούρων σε πολίτες στο Βερολίνο έχει ανιχνευθεί 4-20 φορές μεγαλύτερη ποσότητα από το επιτρεπτό όριο ασφαλείας του φυτοφαρμάκου αυτού στο πόσιμο νερό.

Η χρήση των ΓΤΟ σαν ζωτροφές ενέχει τους ίδιους κινδύνους όπως στον ανθρώπινο οργανισμό.

Καταγραφές για απώλειες ζώων από ΓΤ ζωτροφές υπάρχουν αρκετές όπως στο Εοσε Γερμανίας 12 αγελάδες ψόφησαν και άλλες 36 αρρώστησαν σοβαρά.

Εκείνο που ανησυχεί περισσότερο από τη χρήση ΓΤ ζωτροφών είναι οι κίνδυνοι από τα ζωικά αυτά προϊόντα για τον άνθρωπο, αφού με πειράματα έχει αποδειχθεί ότι στοιχεία από τη γενετική τροποποίηση μετά από ολιγόλεπτη παραμονή στο σάλιο των ζώων, ανιχνεύονται στα μικρόβια των ζώων. Μερικά από τα ζωικά αυτά είδη, όπως το γάλα, αποτελούν βασικό είδος διατροφής ειδικά σε παιδιά που ανήκουν στις πιο ευάλωτες ηλικίες.

Ο επηρεασμός του περιβάλλοντος από τα μεταλλαγμένα είναι μια άλλη παράμετρος των κινδύνων των μεταλλαγμένων

Ο Ιγνάσιο Τσαπέλλα αμφισβητήθηκε και πλί-

ρωσε με χάσιμο της θέσης του στο πανεπιστήμιο Καλιφόρνιας, όταν ανακοίνωσε ότι το άγριο καλαμπόκι στο Μεξικό είχε επιμολυνθεί από τις φυτείες ΓΤ καλαμποκιού. Σήμερα μετά το σόλο για την επιμόλυνση του μακρύκοκκου ρυζιού στην Αμερική, από πειραματική καλλιέργεια χωρίς έγκριση, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τον επηρεασμό των συγγενικών ειδών από τη γενετική τροποποίηση των ΓΤΟ.

Εκείνο που ακόμη προσπαθούν να αμφισβητήσουν είναι η οριζόντια επιμόλυνση που μπορεί να προκαλέσουν τα ΓΤ φυτά, δηλαδή ο επηρεασμός μη συγγενικών ειδών με τη γενετική τροποποίηση, η μεταφορά της οποίας γίνεται μέσω των εκκρίσεων των φυτών και των κατάλοιπων των ΓΤ φυτών στο χώμα. Ήδη έχει καταγραφεί επίσημα στην Αγγλία περίπτωση οριζόντιας μεταφοράς της γενετικής τροποποίησης.

Τα Βt** ΓΤ φυτά, (ένα 25%), είναι προγραμματισμένα να εκκρίνουν από κάθε ένα κύτταρό τους μια τοξική ουσία για φυτοπροστασία τους, σκοτώνουν όχι μόνο τα βλαβερά αλλά και τα ωφέλιμα έντομα, επηρεάζουν πουλιά και ζώα. Η μαζική εξαφάνιση των μελισσών σε Αμερική, Αυστραλία και Ευρώπη αποδίδεται στην καλλιέργεια των Βt μεταλλαγμένων φυτών που εξασθενίζουν τις μέλισσες και τις κάνουν ευάλωτες σε μολύνσεις, ενώ τα φυτοφάρμακα που εμποτίζουν τους σπόρους για προστασία τους μέχρι το φύτεμα ευθύνονται για τον αποπροσανατολισμό των μελισσών.

Παρόλο που οι προδιαγραφές της τοξίνης των Βt είναι ότι επηρεάζει μόνο τα έντομα αλλά όχι τα θηλαστικά, αποτελέσματα πρόσφατης έρευνας (πανεπιστήμιο Caen Γαλλία) αποδεικνύουν ότι έχει τα ίδια αποτελέσματα όπως το γλύφοσειτ του Round-up.

Κυπριακή πραγματικότητα

Για τα δεδομένα της Κύπρου, μικρή έκταση και πολυτεμαχισμός του αγροτικού κλήρου, καθώς και η πλούσια άγρια κλωρίδα, η οποιαδήποτε καλλιέργεια ΓΤ φυτών θα είναι καταστροφική. Θα τεθούν στον κίνδυνο επιμόλυνσης όλες οι καλλιέργειες, συμβατικές και βιολογικές και η άγρια φύση σε ελάχιστα χρόνια με επιπτώσεις στην υγεία, οικονομία και τουρισμό.

Η κυπριακή νομοθεσία για την καλλιέργεια ΓΤΟ στον τόπο μας

Με την εναρμόνιση της οδηγίας 2001/18 το 2003 τέθηκαν αποτρεπτικοί όροι για την καλλιέργεια των ΓΤΟ, ενώ οι περιοχές ΦΥΣΗ 2000 κηρύχθηκαν ελεύθερες από ΓΤ καλλιέργειες.

Η Κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια υποστηρίζει το αίτημα των πολιτών, (πέραν του 85% βάσει του Ευρωβαρόμετρου είναι κατά των ΓΤΟ) για Κύπρο ελεύθερη από ΓΤΟ, θέση που υπήρχε στο προεκλογικό του πρόγραμμα.

Με όπλα την

■ Αρχή της προφύλαξης-Ρίο 1992, που υπέγραψε η κυπριακή κυβέρνηση, και την

■ Απόφαση του Συμβουλίου Υπ. Περιβάλλοντος - Δεκ. 2008 - για δικαίωμα σε περιοχές με ειδικά περιβαλλοντικά και αγρονομικά χαρακτηριστικά και απομονωμένα νησιά, να πάρουν μέτρα απαγόρευσης της καλλιέργειας ΓΤΟ

η Κυβέρνηση προχώρησε στη διεξαγωγή επιστημονικής μελέτης για τη δυνατότητα συνύπαρξης των ΓΤΚ με τις βιολογικές και συμβατικές καλλιέργειες, για επιστημονική τεκμηρίωση του αιτήματός της προς την ΕΕ για Κύπρο ελεύθερη από καλλιέργεια ΓΤΟ.

* RR-Ράουν απ ρέτι είναι τα ΓΤ φυτά που έχουν προγραμματιστεί να μην επηρεάζονται από το τοξικό φυτοφάρμακο Round-up

** Βt είναι τα ΓΤ φυτά που φέρουν σε κάθε κύτταρό τους, βάσει γενετικής τροποποίησης, το γονίδιο ενός βακίλου που εκκρίνει μία τοξίνη (CryA1b) για φυτοπροστασία από τα βλαβερά έντομα.

*Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Ερευνες και μελέτες για το περιβάλλον

Φυσικό αέριο Vs Κλιματικές αλλαγές

Μια νέα μελέτη, η οποία εκπονήθηκε από τον φυσικό Nathan Myhrvold, υποδεικνύει ότι η χρήση φυσικού αερίου έναντι πετρελαίου για τις διάφορες καύσεις είναι πιο αειφόρος, αλλά από την άλλη η χρήση μόνον φυσικού αερίου δεν είναι σε θέση να αναστρέψει τη σημερινή κατάσταση. Η ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα που βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην ατμόσφαιρα, είναι τόσο μεγάλη, που ακόμα και αν ξεκινούσε σήμερα παραγωγή ενέργειας αποκλειστικά από πράσινες μορφές δεν θα μπορούσε να σταματήσει την αύξηση της θερμοκρασίας για τα επόμενα 100 χρόνια. Αν όλος ο κόσμος άλλαζε τα εργοστάσια παραγωγής ενέργειας που χρησιμοποιούν άνθρακα με φυσικό αέριο, θα μπορούσε να επιβραδύνει την αύξηση της θερμοκρασίας αλλά μόνο για ένα κλάσμα. Η πιο πάνω ενέργεια θα επιβραδύνει κατά 17-25% την αύξηση της θερμοκρασίας, αλλά δεν θα την εκμηδενίσει.

Πηγή: National Geographic

Πυρηνική ενέργεια: είναι ακριβή, είναι τρομακτική και δεν μπορεί να σώσει τη γη

Πυρηνικά και πάλι! Στις Ηνωμένες Πολιτείες λειτουργούν 103 αντιδραστήρες πυρηνικής ενέργειας που είναι το ένα τέταρτο του συνολικού αριθμού αντιδραστήρων που υπάρχουν στον κόσμο.

Η ηλιακή ενέργεια φέρνει τροφή, νερό και φως στη Δυτική Αφρική

Το πρόγραμμα Solar Electric Light Fund (SELF) που εφαρμόζεται στη Δυτική Αφρική, άρχισε το 2007 στην πόλη Benim και έχει βελτιώσει, στις περιοχές που εφαρμόζεται, σημαντικά την παραγωγή τροφίμων σε μια σειρά από άνδρα χωριά. Το επόμενο βήμα είναι να συνεχιστεί το πρόγραμμα για επέκταση της ηλιακής ηλεκτρικής ενέργειας σε κλινικές και σχολεία. Το πρόγραμμα έχει στεφθεί από οικονομική και τεχνολογική επιτυχία και παράγει σε περιοχές που προηγουμένως ήταν άνυδρες μέχρι και 1.9 τόνους προϊόντων το μήνα, περιλαμβανομένων ντοματών, πιπεριών, καρότων και πράσινων λαχανικών. Η χρήση πετρελαιοκίνητων μηχανών γι' αυτές τις πολύ φτωχές περιοχές του πλανήτη ήταν απλά ένα όνειρο. Με τη χρήση όμως της φωτοβολταϊκής τεχνολογίας έχουν επιτύχει το ακατόρθωτο με πολύ λιγότερα χρήματα, χρησιμοποιώντας το μόνο πράγμα στο οποίο έχουν ελεύθερη άπλετη πρόσβαση, τον ήλιο. Μια ηλιακή αντλία αντλεί το νερό όλο το χρόνο, όποτε υπάρχει ροή, γεμίζοντας τα ρεζερβουάρ άρδευσης. Σε άλλες περιπτώσεις, όπου είναι δυνατό το νερό αντλείται από το έδαφος, αποθηκεύεται και χρησιμοποιείται όταν πρέπει.

Πηγή: National Geographic

Η αλλαγή του κλίματος θα επιδεινώσει τις αναπνευστικές παθήσεις

Μια νέα μελέτη που δημοσιεύθηκε στα πρακτικά της αμερικάνικης θωρακικής εταιρείας, μια επαγγελματική οργάνωση που αποτελείται από πνευμονολόγους, χειρουργούς θώρακα και αναπνευστικούς θεραπευτές, καταδεικνύει την ανουσία που υπάρχει για εκδήλωση μολυσματικών ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια ή μετά το τέλος ενός ακραίου καιρικού φαινομένου. Οπως είναι γνωστό η μεταβολή του κλίματος και η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη έχει επιφέρει με τη σειρά της όλο και πιο συχνά και ακραία καιρικά φαινόμενα. Η αύξηση των πυρκαγιών ως συνεπακόλουθο της αύξησης της θερμοκρασίας και η παρουσία σωματιδίων από τις όλο και πιο συχνές θύελλες σκόνης που προκαλούνται από την απερίμωση, θα έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη ρύπανση του αέρα με άμεσες επιπτώσεις στο αναπνευστικό σύστημα.

Πηγή: Environmental News Network

Περιβάλλον και ανθρώπινη υγεία

Οι επιπτώσεις στη δημόσια υγεία από την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος είναι ζήτημα παγκόσμιο και αφορά όλες τις κοινωνίες. Δεν είναι απλά ένα κοινωνικό πρόβλημα της εποχής, αλλά είναι και ζήτημα πολιτικό. Η ίδια η φύση του καπιταλιστικού συστήματος που στηρίζεται στην αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και της εργατικής δύναμης με μόνο στόχο το κέρδος και τη συσσώρευση του πλούτου στα χέρια των λίγων έχει προκαλέσει την παγκόσμια οικολογική κρίση με κύριες επιπτώσεις την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και της ανθρώπινης υγείας. Υπάρχουν πλέον σαφείς ενδείξεις ότι μεγάλο ποσοστό ασθενειών στις σύγχρονες ανεπτυγμένες κοινωνίες, σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά ότι το 40% - 60% των περιστατικών καρκίνου και το 80% των χρόνιων νόσων είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το περιβάλλον.

Οι περιβαλλοντικές απειλές κατά της υγείας αφορούν στη μακροχρόνια έκθεση σε παθογόνους βιολογικούς, χημικούς και φυσικούς παράγοντες που βρίσκονται στον αέρα, στο νερό, στο έδαφος και στα καταναλωτικά προϊόντα.

Η ρύπανση του αέρα έχει βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες βλαπτικές επιδράσεις στην υγεία. Το όζον της τροπόσφαιρας, τα διοξείδια του αζώτου

και του θείου, τα αιωρούμενα σωματίδια (ΑΣ), το μονοξείδιο του άνθρακα και οι πτητικές οργανικές ενώσεις είναι οι κυριότεροι ατμοσφαιρικοί ρύποι και παράγονται κυρίως από την αλόγιστη βιομηχανική δραστηριότητα και την καύση ορυκτών καυσίμων. Η περιβαλλοντική ρύπανση μπορεί να επιβαρύνει την υγεία μέσω της διατροφής. Η μόλυνση των τροφίμων από διοξίνες, ο ιός της γρίπης των πτηνών, η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών, οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί είναι μερικά από τα σημαντικότερα διατροφικά σκάνδαλα που έχουν ξεσπάσει τα τελευταία χρόνια. Πρόκειται στην πραγματικότητα για εγκλήματα των πολυεθνικών επιχειρήσεων που λυμαινούνται τη διατροφική αλυσίδα, θυσιάζοντας την ανθρώπινη ζωή και τη λαϊκή υγεία για την αύξηση των κερδών τους.

Οι πολίτες των σύγχρονων πόλεων είναι εκτεθειμένοι σε χημικές ουσίες βιομηχανικής και οικιακής χρήσης. Αυτή η έκθεση έχει επιπτώσεις στο αναπαραγωγικό και νευρικό σύστημα και συνδέεται με καρδιαγγειακά νοσήματα και τον καρκίνο. Τέτοια παραδείγματα ουσιών, συνιστούν ο υδράργυρος, τα βαρέα μέταλλα, τα παρασιτοκτόνα και ενδεχόμενα έκτακτα συμβάντα έκθεσης σε χημικούς κινδύνους κ.α.

Τα τελευταία χρόνια αυξάνεται η παγκόσμια

ανησυχία για την περιβαλλοντική ραδιενεργό ρύπανση, η οποία προκύπτει από τις δοκιμές πυρηνικών όπλων, τη διάθεση πυρηνικών αποβλήτων, τα ατυχήματα στις εγκαταστάσεις πυρηνικής ενέργειας, καθώς επίσης και από τη μεταφορά, την αποθήκευση και την κακή χρήση των ραδιενεργών πηγών. Όταν ο άνθρωπος δεχτεί δόσεις ραδιενεργού ακτινοβολίας, η ισχυρή ενέργεια που προσβάλλει το σώμα του είναι σε θέση να του προκαλέσει άμεσες βλάβες, ανεπάρκειες οργάνων, καρκίνο και θάνατο.

Οι κλιματικές μεταβολές είναι απόλυτα συνδεδεμένες με την αλόγιστη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων στον πλανήτη, την ερημοποίηση, την απώλεια της βιοποικιλότητας και επηρεάζουν ήδη την ανθρώπινη υγεία. Στη δεκαετία 1998 ως 2009 οι καύσωνες ήταν η αιτία για 70.000 θανάτους στην Ευρώπη, ενώ η μέση αύξηση της θερμοκρασίας αναμένεται να επιφέρει αλλοίωση της εποχιακής κατανομής των αλλεργιογόνων της γύρης και αύξηση των εντόμων.

Είναι λοιπόν πολύ στενή η σχέση μεταξύ περιβάλλοντος και υγείας. Για το ΑΚΕΛ ο αγώνας για την αντιμετώπιση της οικολογικής καταστροφής είναι στην κορυφή της πολιτικής ατζέντας, καθώς ο αγώνας αυτός είναι αγώνας για τον πλανήτη, για την ίδια τη ζωή, για την ευημερία και την υγεία.

**Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος της Κ.Ε. ΑΚΕΛ*

Της
**Μαριλένας
Τριμιθιώτη***

Ζητήματα για την ανάπτυξη του περιβάλλοντος στις τοπικές κοινωνίες

Του
Αντρέα Καράσαββα*

Το ζήτημα της ανάπτυξης του περιβάλλοντος στις τοπικές κοινωνίες είναι ένα θέμα το οποίο αν το εξετάσει κανείς στην ολότητά του, αβίαστα, μπορεί να ειπωθεί ότι είναι ένας τομέας, ο οποίος έχει να κάνει σχεδόν με όλες τις εκφάνσεις της ζωής μας. Τα ζητήματα του περιβάλλοντος θα πρέπει να έχουν τέτοια κατεύθυνση, ώστε να μην αποσκοπούν απλά στην ικανοποίηση κάποιας μερίδας «πράσινων» επιχειρηματιών, αλλά μεταξύ άλλων να γίνεται προσπάθεια μέσω της συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών, να υπάρχει ανάπτυξη και αξιοποίησή τους προς όφελος ολόκληρης της κοινωνίας και των πολιτών.

Η ανάπτυξη του περιβάλλοντος έχει να προσφέρει μόνο θετικά, τόσο στο ίδιο το περιβάλλον όσο και στις τοπικές κοινωνίες. Η μείωση της ρύπανσης και της μόλυνσης, η εξοικονόμηση και διατήρηση των φυσικών πόρων, ο σεβασμός και η προστασία της χλωρίδας και πανίδας, θα δώσουν ανάσες στο περιβάλλον. Από την άλλη οι τοπικές κοινωνίες με μια αειφόρο προσέγγιση θα πετύχουν οικονομική ανάπτυξη, διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, θα καλλιεργηθεί η συνειδηση και θα υπάρχει ενεργός συμμετοχή στην προστασία του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση προστασία και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν πρέπει να είναι πρώτα η ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών για τα περιβαλλοντικά ζητήματα και πρωτίστως των παιδιών, τους μελλοντικούς ενήλικους πολίτες της χώρας μας. Τομείς όπως είναι η διαχείριση απορριμμάτων, οι μεταφορές, η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η πχορύπανση, αποτελούν πεδία στα οποία επιβάλλεται η τοπική διαβούλευση με τους πολίτες. Οσο πιο άμε-

ση είναι η συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων τόσο πιο αληθινή είναι η δημοκρατία και τόσο πιο πολύ θα νιώθει ο καθένας ως ευθύνη και χρέος του, να προστατεύσει και να αναπτύξει το περιβάλλον στην τοπική του κοινωνία, για το καλό το δικό του, των παιδιών του και όλου του κόσμου.

Η αποκατάσταση και ανάδειξη της ιστορικής φυσιογνωμίας των πόλεων και των κοινοτήτων θα πρέπει να γίνεται, πέραν από τη συμμετοχή των μελών των τοπικών κοινωνιών, και σε συνεργασία συμπολιτών μας με εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στα περιβαλλοντικά θέματα. Ο κάθε δήμος, η κάθε κοινότητα, έχει ευθύνη και πρέπει να εκπονή ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική, έχοντας στο κέντρο προσοχής της τον άνθρωπο και την ποιότητα ζωής του. Η νέα πολιτική, που άρχισε να εφαρμόζεται από την Κυβέρνηση Χριστόφια, για την εκπόνηση των τοπικών σχεδίων και η ουσιαστική δυνατότητα που δόθηκε στις τοπικές Αρχές και στους πολίτες να εκφράζουν απόψεις και να συμβάλουν στη διαμόρφωση ανθρώπινων πόλεων, όπου η ποιότητα ζωής των πολιτών θα βρίσκεται στο κέντρο βάρους της ανάπτυξης, είναι ένα σημαντικό βήμα. Παράλληλα θα πρέπει να γίνει πολεοδομική ανασυγκρότηση για προστασία και ανάπτυξη του περιβάλλοντος για σύγχρονες και ανθρώπινες πόλεις.

Η αυξημένη περιβαλλοντική ευαισθησία είναι ένα φαινόμενο που τις τελευταίες δεκαετίες έχει οδηγήσει όχι μόνο περισσότερους ανθρώπους σε μια ποιοτικά καλύτερη ζωή, αλλά έχει αναγκάσει και το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα παραγωγής, να προσμετρά με σοβαρότητα πλέον τα κόστη που προκύπτουν από τυχόν περιβαλλοντικά προβλήματα που δύναται να δημιουργηθούν από κάποιον ανάπτυξη και να λαμβάνει τα δέοντα μέτρα ώστε να αποφευχθούν.

Εδώ φυσικά ρόλο έχει να διαδραματίσει και το νομικό σύστημα της χώρας μας, το οποίο θα πρέπει να επιβάλει πιο αυστηρές ποινές σε αυτούς που προβαίνουν σε αναπτύξεις μη σεβόμενοι το περιβάλλον και τα έσοδα να διατίθενται για αναβάθμιση των τοπικών κοινωνιών.

Η διεξαγωγή της απαραίτητης περιβαλλοντικής μελέτης πριν την πραγματοποίηση κάποιου έργου είναι ένας τομέας ο οποίος πρέπει να συνεχιστεί και να αναβαθμιστεί. Η μελέτη θα πρέπει να είναι επικεντρωμένη στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και στην πληρέστερη αποκατάστασή του. Πρέπει να συμβαδίζει κατ' αρχάς με την περιβαλλοντική πολιτική της κάθε επιμέρους τοπικής κοινωνίας, αλλά και παράλληλα να προάγει τον πολιτισμό της χώρας μας, ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν έρχεται αντιμέτωπος με το περιβάλλον, κάθε άλλο, το προάγει και το αναπτύσσει.

Η σωστή διαχείριση και αντιμετώπιση του περιβάλλοντος μέσα στις τοπικές κοινωνίες, είναι υπόθεση όλων μας γιατί η περιβαλλοντική καταστροφή, είτε τοπική είτε παγκόσμια, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και την επιβίωση του πλανήτη μας. Γι' αυτό στόχος και προτεραιότητα όλων μας, θα πρέπει να είναι η προστασία του περιβάλλοντος, αρχίζοντας από το σπίτι μας, τη γειτονιά μας και φτάνοντας σε όλη τη γη. Η προστασία του περιβάλλοντος, η διαχείριση των απορριμμάτων, τα έργα υποδομής και οι αναπλάσεις για τόνωση του τοπικού πράσινου στις γειτονιές, πρέπει να αποτελούν στρατηγικούς στόχους της πολιτείας. Η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη της κοινωνίας μας πρέπει να σταματήσει να είναι απλά ο στόχος και να γίνει βίωμα.

**Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος της Κ.Ε. ΑΚΕΛ*

Υποκριτική στάση της ΕΕ για το περιβάλλον

Δυστυχώς η Αριστερά επιβεβαιώθηκε! Το φαινόμενο της μόλυνσης του περιβάλλοντος αντί να αμβλύνεται με το πέρασ του χρόνου εντείνεται ολοένα και περισσότερο. Μελέτες και αναλύσεις ακαδημαϊκών και εμπειρογνομόνων καθιστούν σαφές ένα και μόνο πράγμα: Η ανάγκη για δράση, για την ανατροπή των δραματικών κλιματικών αλλαγών και των ακραίων καιρικών φαινομένων, είναι πλέον επιτακτική. Και για ακόμη μια φορά η ΕΕ συνεπέστατη στη δική της παράσταση.

Η αυλαία ανοίγει και η στήριξη των μονοπωλίων και των πολυεθνικών ξεκινά. Η πλοκή του έργου η ίδια, η μόνη διαφορετική εικόνα σε κάθε παράσταση είναι ότι χρόνο με το χρόνο η ΕΕ ανακοινώνει ακόμη περισσότερες υποκριτικές πολιτικές για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και την αποτροπή της αύξησης εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου. Το τέλος του έργου κάθε φορά το ίδιο. Το κεφάλαιο που είναι ο κύριος υπαίτιος της μόλυνσης του περιβάλλοντος βγαίνει αλώβητο, με αυξημένα τα κέρδη του και όλα αυτά εις βάρος της υγείας των λαών και εις βάρος του περιβάλλοντος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Η φιλοσοφία που ακολουθείται στις πολιτικές της ΕΕ περιστρέφεται κυρίως γύρω από το πολυδιαφημισμένο σύνθημα: Ο ρυπαίων πληρώνει. Εύπχο και για μερικούς στο πρώτο άκουσμα ανθρώπινο σα σύνθημα, το οποίο συνειδητά μεταλλάσσεται σε σκληρό και απάνθρωπο μέσα από το περιεχόμενο που του έχει προσδώσει η ΕΕ. Κι αυτό το αποδεικνύει η ίδια η πραγματικότητα. Ο πολυεθνικός όμιλος που εκπέμπει καθημερινά ρύπους στο περιβάλλον (μέσα από το πολυδιαφημιζόμενο «σωτήριο» σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερ-

μοκηπίου), δεν καλείται να τερματίσει την εκπομπή ρύπων, παρά μόνο καλείται να καταβάλει ένα χρηματικό ποσό για να του δοθεί η δυνατότητα να ρυπαίνει περισσότερο. Με απλά λόγια εξαγοράζει έναντι αμοιβής το «δικαίωμα» να ρυπαίνει το περιβάλλον. Με κόστος φυσικά απειροελάχιστο μπροστά στους πακτωλούς υπερκέρδους του.

Της
Ελένας Πίκουλα*

Αδιαμφισβήτητη απόδειξη της πιο πάνω διαπίστωσης αποτέλεσαν οι μαρτυρίες της πρόσφατης έκθεσης της ΟΟΣΑ που εκδόθηκε μέσα Μαρτίου. Η ΟΟΣΑ ανακοίνωσε, ότι αναμένεται να αυξηθούν κατά 50% οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2050. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, «αν

δεν αλλάξει το παγκόσμιο ενεργειακό μείγμα, τα ορυκτά καύσιμα θα συνεχίσουν μέχρι το 2050 να καλύπτουν το 85% της ενεργειακής ζήτησης. Το 10% της ζήτησης θα καλύπτεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και βιοκαύσιμα και το υπόλοιπο 5% της ενεργειακής ζήτησης θα καλύπτεται από την πυρηνική ενέργεια. Αυτό το γεγονός θα συνεπάγεται με δραματική αύξηση των αερίων του θερμοκηπίου και επιδείνωση της ρύπανσης του αέρα στα αστικά κέντρα». Εν συνεχεία, στη νέα έκθεσή του ο ΟΟΣΑ καταλήγει ότι οι κυριότερες περιβαλλοντικές προκλήσεις για τον πλανήτη μέχρι το 2050 θα είναι η κλιματική αλλαγή, η απώλεια της βιοποικιλότητας, η έλλειψη νερού, καθώς επίσης η ρύπανση.

Η εν λόγω έκθεση, που τιτλοφορείται ως: «Περιβαλλοντικές προοπτικές έως το 2050: Οι συνέπειες της απραξίας» αναφέρεται ότι η ρύπανση του αέρα θα αποτελεί την κυριότερη αιτία πρώιμων θανάτων για τις επόμενες δεκαετίες. Μάλιστα αριθμητικές προβλέψεις αναφέρουν ότι μέχρι το 2050 η ρύπανση του αέρα που θα πλήξει τα αστικά κέντρα των αναπτυσσόμενων

και αναπτυσσόμενων χωρών θα προκαλέσει 3,6 εκατομμύρια πρόωμους θανάτους.

Επίσης παρουσιάζεται ότι τα επόμενα χρόνια αναμένεται αύξηση της ενεργειακής ζήτησης, ενώ αυξανόμενη ζήτηση μελλοντικά θα παρουσιάζει και το νερό. Συγκεκριμένα η αύξηση για το νερό προβλέπεται ότι θα ανέλθει κατά 55%, ιδιαίτερα λόγω της αυξημένης ζήτησης του νερού, κατά 400% από τη βιομηχανία. Στατιστικά στοιχεία αποκαλύπτουν ότι μέχρι το 2050 το 40% του πληθυσμού θα ζει σε περιοχές που μαρτυρούνται από λειψυδρία, ενώ παράλληλα η έλλειψη νερού θα έχει αλυσιδωτές επιπτώσεις στις αγροτικές καλλιέργειες, στην επισιτιστική ασφάλεια κ.ο.κ.. Τέλος, στην ανακοίνωση του ΟΟΣΑ επισημαίνεται ότι το 2050 ο κόσμος θα καταναλώνει 80% περισσότερη ενέργεια.

Όλα αυτά μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο αγώνας για τα αυτονόητα συνεχίζεται. Όσο οι πολιτικές της ΕΕ ταυτίζονται και υπηρετούν τα συμφέροντα του κεφαλαίου, τόσο θα αυξάνονται οι περιβαλλοντικές καταστροφές. Πολιτικές με επιστημονικά αποδεδειγμένα δυσώδεις συνέπειες για το μέλλον του ίδιου του πλανήτη, αλλά πρωτίστως εφιαλτικές για τον απλό άνθρωπο, τους εργαζόμενους, τους νέους και νέες, που καλούνται εκτός των άλλων να χρηματοδοτήσουν, μέσω της φορολογίας που τους επιβάλλεται, και τα μέτρα απορρύπανσης.

Η δημιουργία ενός μετώπου αγώνα κόντρα στα συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου αποτελεί τη μόνη αξιόπιστη λύση απέναντι στις πολιτικές της ΕΕ. Όσο δεν μπαίνει κανένας πραγματικός φραγμός στην ασύδοτη βιομηχανική ρύπανση τόσο η ΕΕ θα ξεπουλάει με φθινό χρήμα το περιβάλλον και ο λαός θα συνεχίσει να πληρώνει ακριβά το θάνατό του.

*Μέλος του Γραφείου Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Πού δαπανώνται τα κοινοτικά κονδύλια για το περιβάλλον;

Αποτεφρωτήρες απορριμμάτων αντί ανακύκλωσης, αυτοκινητόδρομοι μέσω πάρκων, αεροδρόμια σε προστατευόμενες περιοχές.

33 έργα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη χρηματοδοτήθηκαν από τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με 16 δισεκατομμύρια ευρώ με πρόσχημα τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη. Είναι όμως έτσι;

Η πολιτική συνοχής - ο όρος της ΕΕ για τα €347 που διατίθενται από το 2007 μέχρι το 2013 για περιβαλλοντικά έργα και έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών, καθώς και για ανάπτυξη των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας- μάλλον έχει κάποιο άλλο σκοπό.

Οι άζονες του ΚΙΣ εξυπηρετούν ένα ορισμένο τεχνολογικό εκσυγχρονισμό στα πλαίσια της αγοράς, ώστε σταδιακά να βαθαίνει η ενοποίησή της. Π.χ., ο ηλεκτρονικός εκσυγχρονισμός των κεφαλαιαγορών (διασύνδεση χρηματιστηρίων διαφορετικών κρατών), γενικότερα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η υποδομή διαμόρφωσης της χονδρικής ηλεκτρονικής αγοράς, ιδιαίτερα σε σημαντικούς κλάδους της μεταποίησης, ώστε να περιορίζεται το κόστος προμηθειών και να αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα των μονοπωλίων της ΕΕ

έναντι εκείνων των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας.

Η εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής ουσιαστικά χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για προστασία του περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, ενώ δίνει στην πραγματικότητα κίνητρα συμμετοχής του ιδιωτικού κεφαλαίου, κυρίως σε έργα υποδομής, εξασφαλίζοντάς του έτσι μακροχρόνια εκμετάλλευση του έργου και μεγάλη κερδοφορία.

Η πραγματικότητα είναι ότι στην Ε.Ε. υπάρχει μεν ένα σημαντικό νομοθετικό έργο, το οποίο όμως είναι προανατολισμένο προς την

κατεύθυνση των επενδυτικών αναγκών. Η γενική διαπίστωση ότι η βιομηχανία της περιβαλλοντικής προστασίας είναι η 3η - ή κατ' άλλους η 4η - σε παγκόσμιο επίπεδο από άποψη τζίρου, δεν αντανάκλα βέβαια τις ανάλογες ευαισθησίες. Αντίθετα, αντανάκλα μια δύσκολη, είναι αλήθεια, αλλά όχι χωρίς εσωτερικές αντιθέσεις, προσπάθειά του να εξασφαλίσει τομείς επένδυσης υψηλής απόδοσης και συγχρόνως κοινωνικά αποδεκτής.

Αυτό σημαίνει ότι οι ήπιες τεχνικές και τεχνολογίες περιβαλλοντικής προστασίας θυσιάζονται πολλές φορές με τη θέση υπερ-

βολικά υψηλών απαιτήσεων, προδιαγραφών, υπέρ των πανάκριβων και συγχρόνως αμφιλεγόμενου αποτελέσματος τεχνολογιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο τομέας των απορριμμάτων. Ηπιες τεχνολογίες διαχείρισης, απόλυτα συμβατές με τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως η ανακύκλωση στην πηγή, η «κομποστοποίηση», η ασφαλής υγειονομική ταφή, υποβαθμίζονται από τους ισχυρούς εταίρους, όπως η Γερμανία, ενώ προωθείται - με τις διάφορες παραλλαγές της - η πανάκριβη και έντονα αμφισβητούμενη από τα οικολογικά κινήματα και πολλούς επιστήμονες μέθοδος της καύσης, γιατί τους συμφέρει οικονομικά.

Πρέπει να πούμε ότι το κύριο σημείο της κοινοτικής νομοθεσίας στηρίζεται στην αρχή «ο ρυπαίων πληρώνει». Πόσο δίκαιη είναι μια τέτοια φιλοσοφία; Αφού είναι μια στάση που αρκείται στην εκ των υστέρων θεραπεία του κακού και όχι στην πρόβλεψή του.

Μάλιστα, η στάση αυτών των οικονομικών κυρώσεων κατά του ρυπαίνοντος καταλήγει συνήθως να απευθύνεται κατά του κοινωνικού συνόλου, το οποίο με διάφορους μηχανισμούς στην ουσία πληρώνει την ασύδοτη δράση των μονοπωλίων.

Γραφείο Περιβάλλοντος Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Μικρά περιβαλλοντικά

Ιατρικά απόβλητα

Τα ιατρικά απόβλητα αποτελούν πλέον ένα αυξανόμενο παγκόσμιο πρόβλημα, θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία του προσωπικού, των ασθενών, όσων εργάζονται στον τομέα διάθεσής τους και για οποιονδήποτε άλλο που έρχεται σε επαφή με τα επικίνδυνα υλικά, τα οποία συχνά απορρίπτονται από τα νοσοκομεία.

Ο Καλίν Georgescu, ο Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα τοξικά απόβλητα, εξέδωσε έκθεση στην οποία προειδοποίησε ότι ο κόσμος δεν δίνει αρκετή προσοχή στα προβλήματα που προκαλούνται από ιατρικά απόβλητα.

«Περίπου το 20 στο 25 τοις εκατόν του συνόλου των αποβλήτων που παράγονται από υγειονομικές εγκαταστάσεις θεωρείται ως επικίνδυνη και μπορεί να δημιουργήσει μια ποικιλία περιβαλλοντικών κινδύνων αν δεν διαχειριστούν και απορριφθούν με τον κατάλληλο τρόπο».

Τα ιατρικά απόβλητα μπορεί να περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα επικίνδυνων υλικών, όπως μολυσματικά απόβλητα, ανατομικά και παθολο-

γικά απόβλητα, ληγμένα χημικά προϊόντα, ραδιενεργά υλικά και αποκαλούμενα «αιχμηρά» ιατρικά όργανα ή συσκευές που δεν χρησιμοποιούνται πια.

Το πρόβλημα αυξάνεται γρήγορα ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η ποσότητα των αποβλήτων που παράγονται αυξάνεται ραγδαία καθώς η επέκταση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης στα κράτη αυτά, δεν συνοδεύονται πάντα από τα τεχνολογικά και χρηματοδοτικά εργαλεία για τη διασφάλιση της υπεύθυνης διαχείρισης των αποβλήτων.

Αναπόφευκτη η άνοδος της στάθμης των ωκεανών

Ακόμα και αν η ανθρωπότητα καταφέρει να περιορίσει την άνοδο της παγκόσμιας θερμοκρασίας κατά 2 βαθμούς Κελσίου σε σύγκριση με την προβιομηχανική περίοδο -το επίπεδο ασφαλείας που προτείνει η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος- οι μελλοντικές γενιές θα δουν το επίπεδο της στάθμης των θαλασσών να ανεβαίνει κατά 12 με 22 μέτρα.

Αυτό είναι το πόρισμα έρευνας ερευνητών του Πανεπιστημίου Rutgers που δημοσιεύεται στην επιστημονική επιθεώρηση Geology.

Μελετώντας δείγματα εδάφους και πετρωμάτων από τη Βιρτζίνια, την Ατόλλη Ενιγουετόκ στον Ειρηνικό Ωκεανό και τη Νέα Ζηλανδία απέκτησαν μια εικόνα των διεργασιών που συνέβαιναν κατά την όψιμη Πλειόκενο Περίοδο, η οποία έλαβε χώρα μεταξύ 2,7 εκατ. και 3,2 εκατ. χρόνια πριν από την εποχή μας.

Ήταν η τελευταία περίοδος που η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα ήταν ίση με τα παρόντα επίπεδα και η ατμοσφαιρική θερμοκρασία 2 βαθμούς Κελσίου υψηλότερη.

Η έρευνα αποδεικνύει ωστόσο την ευαισθησία των γήινων οικοσυστημάτων, καθώς ακόμα και μια μέτρια αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας συνεπάγεται μεγάλη άνοδο της στάθμης των υδάτων.

«Ο όγκος του νερού που θα απελευθερωθεί είναι ίσος με το λιώσιμο των πάγων σε ολόκληρη τη Γροιλανδία και τη Δυτική Ανταρκτική και μέρους της Ανατολικής Ανταρκτικής», λέει ο Ρίτσαρντ Λέιν διευθυντής ερευνητικών προγραμμάτων του Τομέα Επιστη-

μών της Γης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών των ΗΠΑ, ο οποίος χρηματοδότησε τη μελέτη.

«Μια τέτοια άνοδος θα έπνιγε τις παράκτιες περιοχές παγκοσμίως και θα επηρέαζε το 70% του παγκόσμιου πληθυσμού», προσθέτει ο Λέιν. Το παρήγορο είναι ότι η διαδικασία αυτή θα διαρκέσει από αιώνες έως μερικές χιλιάδες χρόνια.

«Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο πλανήτης, με τα παρόντα επίπεδα διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα θα δικαιολογούσε στάθμη των υδάτων 20 μέτρα υψηλότερη από την παρούσα», καταλήγει η έρευνα.

ΟΗΕ: Τα φτωχά παιδιά, κύρια θύματα της αλλαγής του κλίματος

Τα φτωχότερα παιδιά του κόσμου, είναι μεταξύ των πλέον ευάλωτων θυμάτων της αλλαγής του κλίματος που προκαλείται από τον πλούσιο ανεπτυγμένο κόσμο.

Η έκθεση της UNICEF «Το κλίμα μας, τα παιδιά μας, η ευθύνη μας» καταγράφει τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας, έτσι ώστε να μειωθεί κατά το ήμισυ της παιδικής φτώχειας έως το 2015, διαπίστωσε αποτυχία σε ό,τι αφορά τη βελτίωση στους τομείς της υγείας, επιβίωσης και εκπαίδευσης.

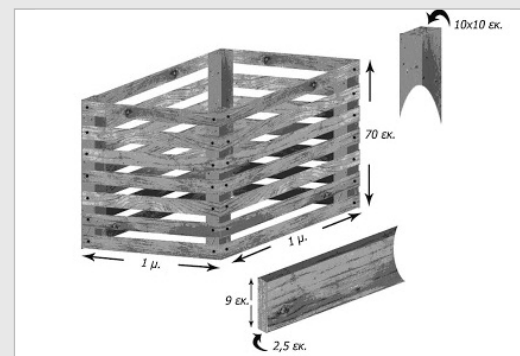
«Εκείνοι που έχουν συμβάλει λιγότερο στην αλλαγή του κλίματος - τα φτωχότερα παιδιά του κόσμου - υποφέρουν περισσότερο».

Η έκθεση αναφέρει ότι η αλλαγή του κλίματος θα μπο-

ρούσε να προσθέσει 40,000-160,000 επιπλέον θανάτους παιδιών ετησίως στην Ασία και την υποσαχάρια Αφρική μέσω της μείωσης της οικονομικής ανάπτυξης.

Σημείωσε επίσης ότι εφόσον οι θερμοκρασίες αυξηθούν κατά δύο βαθμούς Κελσίου πάνω από τα προ-βιομηχανικά επίπεδα - μέχρι και 200 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως θα αντιμετωπίσουν την πείνα. Η έκθεση της UNICEF, επισημαίνει ότι λόγω της αλλαγής του κλίματος, θα επέλθει περισσότερο πλήγμα στα οικονομικά, πράγμα το οποίο θα αναγκάσει τους γονείς να αποσύρουν τα παιδιά από τα σχολεία.

Οι περιβαλλοντικές αλλαγές που προκαλεί η αλλαγή του κλίματος θα διευρύνουν επίσης το φάσμα των θανατηφόρων ασθενειών όπως η ελονοσία, που σκοτώνει 800.000 παιδιά το χρόνο.

Κομποστοποίηση

Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική διαδικασία κατά την οποία τα οργανικά υπολείμματα του νοικοκυριού όπως φλούδες από φρούτα, λαχανικά, φύλλα από τον κήπο κτλ, μετατρέπονται μέσω μιας βιολογικής διαδικασίας σε ένα πλούσιο μείγμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως άριστο λίπασμα για τα φυτά μας.

Πλεονεκτήματα κομποστοποίησης

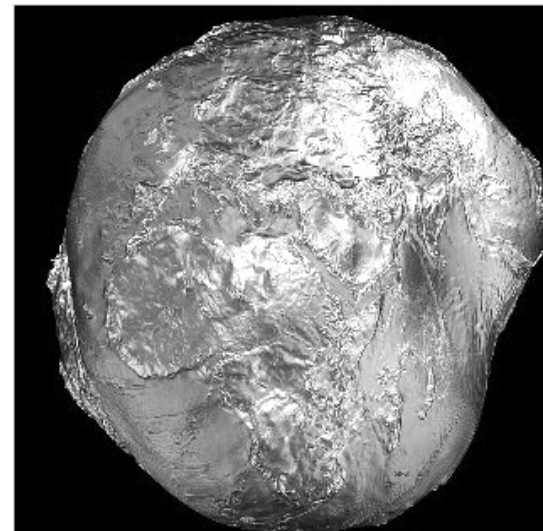
■ Μείωση του όγκου αποβλήτων που στέλνονται στις χωματερές και προστασία του περιβάλλοντος.

■ Εξοικονόμηση χρημάτων αφού δεν χρειάζεται η αγορά λιπασμάτων.

■ Βελτίωση της ποιότητας του χώματος του κήπου μας και καταπολέμηση των βλαβερών μικροοργανισμών στα φυτά μας.

Τι χρειαζόμαστε για να κομποστοποιήσουμε στο σπίτι;

Χρειαζόμαστε έναν ειδικό κάδο κομποστοποίησης και ένα μακρύ ξύλο για ανακάτεμα. Τον κάδο μπορεί να τον φτιάξει ο καθένας στο σπίτι του πολύ εύκολα αν κατασκευαστεί με ξύλα. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε παλιές παλέτες ή να αγοράσετε τα ξύλα.

Νέα έρευνα επιβεβαιώνει την υπερθέρμανση του πλανήτη

«Νέα» στοιχεία σχετικά με την παγκόσμια θερμοκρασία τα τελευταία 160 χρόνια είδαν το φως της δημοσιότητας και επιβεβαιώνουν ότι από το 1900 η θερμοκρασία του πλανήτη αυξήθηκε κατά 0,75 βαθμούς Κελσίου.

Πρόκειται για εκατοντάδες στοιχεία μετεωρολογικών σταθμών από την Αφρική, την Αυστραλία και πολλές άλλες περιοχές από τον Καναδά μέχρι τη Ρωσία, που συμπεριλήφθησαν στη νέα μελέτη της Βρετανικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας.

«Η νέα έρευνα παρουσιάζει τα τελευταία και πιο αναλυτικά στοιχεία για τη θερμοκρασία σε χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές», ανέφερε η Colin Morice, ερευνήτρια στη Βρετανική Μετεωρολογική Υπηρεσία, προσθέτοντας ότι σήμερα οι επιστήμονες έχουν μια πιο καθαρή εικόνα για την κλιματική αλλαγή τα τελευταία 161 χρόνια, καθώς έχουν κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο γίνονταν οι μετρήσεις της θαλάσσιας θερμοκρασίας στο παρελθόν με αποτέλεσμα να ερμηνεύουν τα στοιχεία με ορθότερο τρόπο.

Το βασικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι η παγκόσμια θερμοκρασία αυξήθηκε κατά 0,75 βαθμούς Κελσίου από το 1900, με τις υψηλότερες θερμοκρασίες να καταγράφονται τα τελευταία 14 χρόνια, με αποκορύφωμα το 2010 και το 2005.

Η νέα έκθεση είδε το φως της δημοσιότητας λίγο μετά τη δημοσίευση δορυφορικών εικόνων από τη NASA, που δείχνουν τις «παραμορφωτικές επιπτώσεις που προκαλεί στη βαρύτητα της Γης το λιώσιμο των πάγων».